

Ovttaveardášašvuođaláhka

Ovttaveardásašvuohta - maid dat oaivvilda?

Ovttaveardásašvuohta oaivvilda dan, ahte buot olbmot leat seammaárvosaččat ja geange ii oaččo olgguštit agi, liikeivnni, seksuála beroštumi dahje eará persovdnii gullelaš siva vuodul. Vuoiggalaš servodagas buohkain leat ovttaveardásaš vejolašvuodát gazzat oahpu ja ovddidit iežas, oažžut bálvalusaid ja ovdánit bargokarriearas.

Ođđa ovtaveardásašvuođaláhka bođii fápmui jagi 2015 álggus ja dan ulbmilin lea ovddidit ovtaveardásašvuođa ja eastadit olggušteami ja buoridit olgguštuvvon olbmo vuoigatvuođadorvvu.

Lágas ásahuvvo earret eará das,

- mii lea olggušteapmi
- mii lea lobálaš earálágan meannudeapmi
- geasa olggušteamis galgá almmuhit
- makkár buhtadusa dahje eará čuovvumušaid lága vuođul sáhtta ohcat ja
- geat galget ovddidit ovtaveardásašvuođa

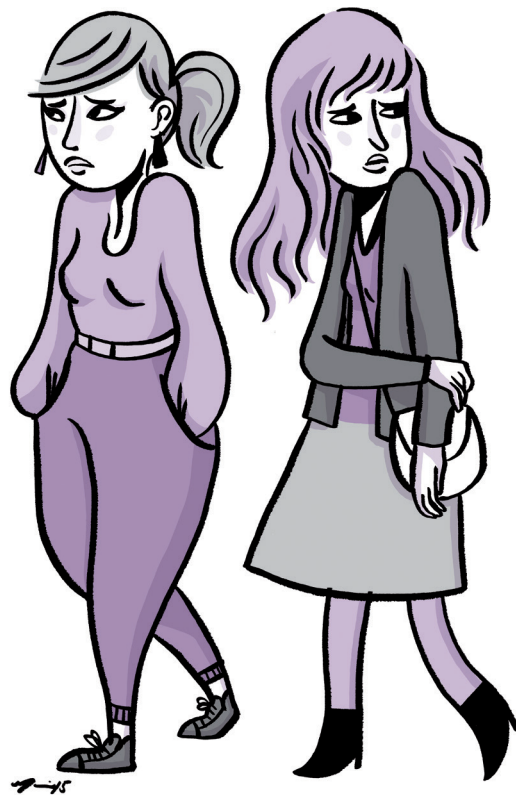
Mii lea olggušteapmi?

Olggušteapmi lea dábálaččat olbmuid sierraárvosaš meannudeapmi dan vuođul, ahte sii gullet (dahje sin navdet) gullat dihto jovkui, ovdamearkan dovddastit dihto oskku dahje gullet seksuála unnitlohkui. Olggušteami duogábealde leat dávjá sierra joavkkuide čuohtán ovdagáttut, maid almmolaččat jurddašit goskat buot dihto jovkui gullevaš olbmuid. Olggušteapmi sáhtá leat ovttaskas sátni dahje dilálašvuotta, dahje dat sáhtá leat čuohtumuš servodatlaš ráhkadusain. Olggušteapmi lea Suomas gildojuvvon vuođđolága, ovttaeardásašvuođalága, dásseárvolága, rihkuslága ja mánggaid ovttaskas sierralágaid vuođul. Vuođđolága olgguštannjuolggadus giel dá maddái nu gohčoduvvon sierrameannudeami dahjege segregášuvnna, mas bálvalusaid fálet sierra dihto álbmotjoavkkuide olgguštangildosis máinnašuvvon ákka mielde, jus dan ii sáhte muhtun dohkkehuvvon ákka mielde oaidnit vuoiggalažžan dihto dilis.

Olggušteami gielddus

Ovttaeardásašvuođalága 8 §:a mielde geange ii oaččo olgguštít agi, duogáža, riikkavulošvuoda, giela oskku, nana jáhku, oaivila, politihkalaš doaimma, ámmátovttastusdoaimma, bearašgaskavuodaid, dearvvašvuodadili, lámisvuoda, seksuála beroštumi dahje eará persovnnii gullevaš siva vuođul.

Olggušteapmi lea gildojuvvon das fuolatkeahhtá, ahte vuođđuduvvágo dat olbmui alces dahje juoga eará

olbmo guoskevaš duohtaáššái dahje navdimii. Olggušteamis sáhtá leat sáhka, go olbmo meannudit olgguštemiin dan dihtii, ahte son lea ovdamearkan etnikkalaš unnitlohkui gullevaš olbmo lagaš olmmoš (lagašolggušteapmi). Dahku sáhtá leat olgguštangildosa vuostá dallege, go dahkki meaddá ovdamearkan olbmo álgovuodus, agis, seksuála beroštumis (olggušteami, mii vuođđuduvvá navdimii). Njuolgggo ja eahpenjuolgggo olggušteami lassin ovttaeardásašvuođalágas olggušteapmi lea heađušteapmi, govttolaš heivehemiid gielddin sihke ráva dahje gohččun olgguštit.

Ovttaveardásašvuodálága mielde olggušteapmi lea

Njuolggo olggušteapmi (10 §): olmmoš meannuduvvo eahpeoiddolaččabut go muhtun eará meannuduvvo, lea meannuduvvon dahje sáhtašii meannuduvvot dávisteaddji dilis.

Ealáhushárjeheaddji biehttala luoitit lámisolbmo fitnodagas lanjaide.

Eahpenjuolggo olggušteapmi (13 §): navdojuvvon ovttaveardásašvuoda njuolggadus, ágga dahje geavadat daga-ha soapmása earáid fuonit dillái persovdnii gullevaš siva vuodul.

Barguiváldimis gáibiduvvo dievaslaš suomagiela máhttu, vaikke dat ii barggu čađaheami dáfus leat vealtameahtun.

Heađušteapmi (14 §): Olbmo olmmošárvvu eaktodáhtolaččat dahje duodalaččat loavkašuhtti láhtten, mainna dahkat olbmo fuotnuma dahje vuolleárvosaš dahje su vuostá uhkideaddji, vašši dahje falleheaddji dovdduid.

Loavkašuhttinoavilis dahkkojuvvon rasisttalaš spivkkat dahje seksuálaunnitlohkui gullevaš bargoskihpára namahallan leat ovdamearkkat heađušteamis.

Maiddáí olmmošárvvu loavkašuhtti sáгат, šleađgapoasttat, eahpeáššálaš materiála ovdan bidjan dahje earáláган kom-munikašuvdna sáhtta leat lágas gildojuvvon heađušteapmi.

Ráva dahje gohččun olgguštit (8 §): Olggušteapmái gullevaš dahje olggušteami várás addojuvvon rávvagat, doaibmaráva dahje geatnegasvuolta.

Restoránŋa jođiheaddji gohčču feaskkerfáktameaštáriid sihkkarastit, ahte dihto álbmotjoavkkuide gullevaš olbmot eai beasa restoránŋii.

Govttolaš heivehemiid giieldin (15 §): virgeoapmahaš , skuvlema ordnejeaddji, bargoaddi sihke dávviriid dahje bálvalusaid fálli, mii guoddá dagakeahtta áššáigullevaš ja guđege dilis dárbbalaš govttolaš heivehemiid, mainna lámisolbmuid persovnnalaš ovttaveardásašvuolta dorvvastuvvo, dahká iežas sivalažžan olggušteapmái.

Bargoaddi biehttala dárbbalaš govttolaš ordnemiin, maid lámis bargoohcci dárbbalašivččii bargojearahallamii oassálas-timii.

Olggušteaddji bargosadjealmmuheami gielddus (17 §): Bargoaddi ii oaččo rabas bargosajis, virggis dahje doaim-mas almmuhettiin vuoigatvuodaheamet gáibidit ohcciin dán lágas oaivvilduvvon olbmui gullevaš iešvuodaid dah-je áššiid.

Linnjábiilafitnodat gáibida vuoddjibargosaji guoskevaš ohcanalmmuhusas ohcciin Suoma riikkavulošvuoda

Vuostedoaimma gielddus (16 §) Olbmo ii oaččo meannudit eahpeoiddolaččat iige vugiin, mii buktá sutnje nega-tiivva čuovvumušaid dan dihtii, ahte son lea dorvvastan ovttaveardásašvuodálágas áhahuvvon vuoigatvuodaide ja geatnegasvuodaide, oassálastán olggušteami guoskevaš ášši čielggadeapmái dahje álggahan eará doaibmabijuid ovttaveardásašvuoda dorvvasteami ovdii.

Bargoaddi sirdá bargi eará doaimmaide, mat leat fuonibut dan dihtii, go son lea almmuhan olgguštanvásáhusas bargo-sudjalanvirgeoapmahažžii.

Olgušteami vásáhusat sierra álbmotjoavkkuin

Juohkehaš olmmoš sáhtta gártat deaividit olgušteami ja ovdagáttuid muhtun sutnje gullevaš siva geažil dego agi, oskku, dearvvašvuodadili jna. vuodul. Olgušteapmái eandalii hearkki leat olbmot,

geat gullet dakkár joavkkuide, maida čuhcet negatiivva stereotypiiat ja ovdagáttut. Olgušteamis sáhttet boahtit sihke vuoinjalaš ja ekonomalaš vahágat. Dat lasiha maddái dorrvohisvuoda ja heajuda olguštuvvon olbmuid vejolašvuoda oassálastit servodatlaš doibmii.

Ovdamearkkat olggušteami vásáhusain sierra álbmotjoavkkuin

Románat	<p>Románaide čuohcán ovdagáttut heajudit románaid ovttaveardásaš vejolašvuodaid oažžut barggu.</p> <p>Románabearrašiin gáibidit sierraeavttuid, go sii láigohit vistti / láigovisti ii mieđihuvvo olláge.</p> <p>Bargosajis dáhpáhuvvan suoládeamis sivahit álkit vuosttamužžan románabargi dahje -kundra.</p>
Sápmelaččat	<p>Gielda biehttala fállat sámegeielat beaivedivššu dahje boarrásiiddivssu, vaikke dasa livčče dárbašlaš resursat.</p> <p>Sápmelaččat vásihit vaššiságaid internehtas.</p> <p>Sámenuorat vásihit olggušteami kultuvrralaš duogáža geažil.</p>
Sisafárrejeadjit	<p>Oinnolaš unnitloguide (gámis ja eará váaldeálbmogis olgguldas hámi dáfus spiehkaseaddji) gullevaš olbmuide čuohcá rasisttalaš namaheapmi ja veahkaváldi almmolaš báikkiin.</p> <p>Giellamáhttogáibádusat leat biddjon gáibádussan bargui, mas dat eai leat barggu dahkama dáfus vealtameahtumat.</p> <p>Olbmos, geas lea vierisgeielat namma dahje guhte ii hála nu čielga suomagiela, lea váddásut oažžut barggu go riegádeamis suopmelaččas.</p>
Lámisolbmot	<p>Olmmoš, guhte lihkada rullastuoluin, ii beasa easttalaš gávppiide, bargosajiide dahje luohkkálanjaiide, vaikke dat livčče ordnemis govttolaš čovdosiiguin.</p> <p>Olmmoš, geas lea heajos gullu, ii gula háleštallama šlápma čoahkkinbirrasis ja sutnje ii fálljuvvo vejolašvuolta geavahit induktiofárffu.</p> <p>Čalmmehis olmmoš ii sáhte oassálastit universiteahta sisabeassaniskosii, go iskosa vuodđun lea oaidnin, vaikke oahppokarrieara ja oahpuid čadaheapmi livččege sutnje vejolaš.</p>
Seksuálaunnitlogut	<p>Olmmoš ii duostta buktit seammá sohkaabeale guoimmis bargoservoša dihtui, go ballá olggušteami.</p> <p>Seksuálaunnitloguide gullevaččat vásihit vaššisága ja veahkaválldi.</p> <p>Seksuálaunnitloguide gullevaš nuorra/rávis olmmoš gártá gullat loavkašuhhti spivkkaid skuvllas/bargosajis.</p>
Mánát ja nuorat	<p>Vuolleahkásaččas gildet orruma sajis, dego gávpeguovddážis dahje gávppis, almmá dohkálaš siva haga.</p> <p>Nuorat leat heajut sajádagas bargomárkaniin.</p> <p>Skuvllain dihtto olggušteapmi, givssideapmi ja seksuála heađušteapmi.</p>

**Boarrásat ja
ahkeolbmot**

Boarrásat vásihit, ahte sin oidnet buohccin ja návccaheapmin váikkuhit sin iežaset eallimii guoskevaš čovdosiidda.

Ahkeolbmot vásihit olggušteami bargomárkaniin.

Boarrásiid dárbbuid eai váldde vuhtii elektrovnnalaš bálvalusaid plánedettiin.

**Oskku ja nana
jáhkku joavkkut**

Olbmo biktasiidda dahje oskku hárjeheapmái gullevaš dahkkit adnojuvvojit hehttehussan barggu bargamii, go dat eai duohtavuodas dan leat.

Oskku dáfus unnitloguide gullevaš olbmot vásihit ovdagáttuid ja sin lea váddásut oažžut barggu.

Ateisttaide ja unnitloguoskkuide gullevaš mánáide ii ordnejuvvo molssaevttolaš doaibma skuvlla vuoinnalaš dáhpáhusaid áigge.

**Máנגgasivat
olggušteapmi**

Románaboaran vásiha olggušteami nu románan, nissonolmmožin go boarisin.

Lámis sisafárrejeaddji eai váldde bargofápmopolitihkalaš ruovttuiduvvankursii, go su bargguoážžunvejolašvuodaid oidnen leat fuonit go earáin.

Seksuálaunnitlohkui gullevaš boarana guoibmi ii dovddastuvvo bearašlahttun buohcce- ja boarrásiidfuolahusas.

Mii lea lobálaš earálágan meannudeapmi?

Mo earálágan meannudeapmi, man ággan lea olbmui gullevaš sivva, dego dearvvašvuodadilli, ahki, riikkavulošvuohta jna., ii leat olggušteapmi. Ovttavardásašvuodálága 11 §:a mielde earálágan meannudeapmi ii leat olggušteapmi, jus meannudeamis lea lága dorvu, dalle go muđuid dohkkehuvvon mihttomearri ja vuogit mihttomeari fáhtemii leat rivttes dásis. Ovdamearkan duhpát-, alkohola- ja johtolatnjuolggadusain leat meariduvvon sierralágan ahkerájiin ja gáibádusain.

Maiddái eará go lága bokte ákkastallojuvvon earálágan meannudemiin sáhtta leat vuodđo- ja olmmošvuoigatvuođa dáfus dohkkehuvvon mihttomearri. Ovdamearkan nuoraid eret duvdašuvvama eastadeaddji doaimmat, giellajoavkkuid ovttavardásašvuođa ovddideapmi dahje oskku unnitloguide addjuvvon doarjagat eai leat olggušteapmi, go dat figget vuodđovuoigatvuođalaš geahččančiegas dohkkehuvvon mihttomearri. Dákkár mihttomearit leat ovdamearkan gielalaš ja kultuvrralaš vuoigatvuođaid, olgguštankeahtesvuođa ja dásseárvvu ja mánáid vuoigatvuođaid ovddideapmi.

Positiivva sierrameannudeapmi

Positiivva sierrameannudeapmi, man mihttomearri lea duođalaš ovttavardásašvuođa ovddideapmi dahje olggušteamis bohtán hehttehusaid eastin dahje jávkadeapmi, ii ovttavardásašvuodálága 9 §:a mielde leat olggušteapmi. Positiivvalaš sierrameannudeamis

galgá leat vuodđo- ja olmmošvuoigatvuođaid dáfus dohkkehuvvon mihttomearri ja dat galgá leat plánejuvvon, rivttes dásis ja gaskaboddasaš. Positiivva sierrameannudeapmi lea ovdamearkan dakkár rivttes dási rekryterendoaimbajut, mainna figgat lasihit vuolleovddastuvvon jovkui gullevaš olbmuid (ovdamearkan sisafárrejeaddjiid) oasi bargoveagas.

Earálágan meannudeapmi barggus ja bargui váldimis

Earálágan meannudeapmi barggus ja bargodoaimma válljedettiin lea ovttavardásašvuodálága 12 §:a mielde vuoiggalaš, jus meannudeami ággan lea bargodoaimma šlája ja dan guoskevaš čađaheami guoskevaš duođalaš ja dehálaš gáibádusat ja meannudeapmi lea rivttes dásis vuoiggalaš mihttomeari fáhtema dáfus. Ovdamearkan páhpa virggi deavddedettiin sáhttit gáibidit dihto kirkogodái gullama dahje kiinnálaš restoránji sáhttit ohcat bargiid, geain lea kiinnálaš duogáš.

Ahkái dahje ássanbáikái vuodđuduvvi earálágan meannudeapmi lea lassin vuoiggalaš, jus meannudeamis lea objektiivvalaččat ja áššáigullevaččat ákkastallojuvvon barggolašpolitihkalaš dahje bargomárkaniidda guoskevaš mihttomearri dahje jus earálágan meannudeami sivvan lea ealáhat- dahje bargonávccahisvuođaovdduid oazžungáibádussan nannejuvvon ahkerájiin.

Geasa olggušteamis almmuhuvvo?

Ovttaveardásašvuodálága čuovvuma bearráigehččet ovttaveardásašvuodálága 18 §:a mielde ovttaveardásašvuodaáittardeaddji, ovttaveardásašvuoda- ja dásseárvolávdegoddi ja bargosuodjalanvirgeoapmahaččat. Boles dutká olgguštan- dahje olggušteapmái gullelaš rihkkosiid.

- 1 Jus vásihat olggušteami muhtun eará suorggis go bargoeallimis (ovdamearkan almmolaš bálvalusat, skuvlejupmi jna.), váldde oktavuoda ovttaveardásašvuodaáittardeaddjái.

www.syrjinta.fi

Jus mielastat leat šaddan olgguštuvvot, sáhtát oažžut olggušteapmái gullelaš ášši maiddá ovttaveardásašvuoda- ja dásseárvolávdegotti gieđahallamii.

www.yvtltk.fi

- 2 Jus vásihat olggušteami bargosajis dahje barggu ozadettiin, váldde oktavuoda bargosuodjalanvirgeoapmahažžii.

<http://www.tyosuojelu.fi/tyosuhde/yhdenvertaisuus>

- 3 Jus vásihat, ahte du vuostá lea dahkkon rihkus, mas leat olggušteami motiivvat, váldde oktavuoda bolesii.
www.poliisi.fi

- 4 Jus vásihat, ahte virgeoapmahaččat leat meannudan du vuostá olgguštemiin, sáhtát maiddá dahkat guoddalusa riikkabeivviid vuoigatvuodaáššeolbmui, guovlluhálddahušdoaimmahakkii dahje sosiála- ja dearvvašvuoda virgeoapmahačča bokte báikkálaš pasieanta- dahje sosiálaáššeolbmui.

Jus leat eahpesihkkar das, geasa galgá váldit oktavuoda olggušteapmái gullelaš áššis, sáhtát jearrat ráđi ovttaveardásašvuodaáittardeaddjis dahje rihkusoaf-fargohcimis (**www.riku.fi**). Olgguštanalmmuhusa smiehtadettiin galgá muitit, ahte ovttaveardásašvuodáláhka gieldá vuostedoaimmaid olggušteamis almmuhan olbmo guovdu.

Rávvema ja vuoigatvuodalaš veahki sáhtá oažžut maiddá vuoigatvuodaveahkkedoaimmahagas (**www.oikeus.fi**), ámmátlihtus dahje álbmotorganisašuvnain, mat ovddastit sierra joavkkuid.

Ovttaveardásašvuodaáittardeaddji

Ovttaveardásašvuodaáittardeaddji sáhtá veahkehit olggušteami oaffarin gártan olbmuid dáid dahkan olgguštanváidalusaid dutkkadettiin. Ovttaveardásašvuodaáittardeaddjái sáhtá leat oktavuodas, jus lea vásihan dahje áican olggušteami agi, duogáža, riikkavulošvuoda, giela oskku, nana jáhku, oaivila, politihkalaš doaimma, ámmátovttastusdoaimma, bearašgaskavuodaid, dearvvašvuodadili, lámisvuoda, seksuála beroštumi dahje eará persovdnii gullelaš siva vuodul

Bargosuodjalanvirgeoapmahaččat

Ovttavewardásašvuodálaga čuovvuma bargogaskavuodas, almmolašvuoigatvuodalaš bálvalangaskavuodas, bargohárjehallamis ja eará dávisteaddji doaimmas bargosajis ja barguiváldimis bearráigeahččet bargosuodjalanvirgeoapmahaččat. Bargosuodjalanvirgeoapmahaš sáhtta seahkanit bargosajis dihtton olggušteapmái bargosuodjaleami bearráigeahčus ja bargosaji bargosuodjalanovttasbarggus addojuvvon lágas ásašuvvon bearráigeahččodoaimbabiiguin, dego doaimmarávvagiiguin ja ávžžuhusaiguin. Jus bargoaddi ii čuovo ávžžuhusa, bargosuodjalanvirgeoapmahaš sáhtta dahkat mearrádusa, mii geatnegahtta bargoaddi.

Dásseárvoáittardeaddji

Dásseárvoáittardeaddji doaimma lea bearráigeahččat dásseárvolága ollašuvvama. Dásseárvoáittardeaddji sáhtta veahkehit dásseárvolágas meroštallojuvvon olggušteami čuožáhahkan gártan olbmo su vuoigatvuodaid dorvvasteamis ja dárbbu mielde veahkehit su gearregiin.

Ovttavewardásašvuoda- ja dásseárvolávdegoddi

Ovttavewardásašvuoda- ja dásseárvolávdegoddi nanne oassebeliid gaskasaš soahpama olggušteami dahje vuostedoaimmaid guoskevaš áššis. Ovttavewardásašvuoda- ja dásseárvolávdegoddi sáhtta eará go bargosuodjalanvirgeoapmahačča doaimbaváldái gullevaš áššiin gielidit áššáigullevačča joatkimis dahje ođasmahttimis olggušteami. Lávdegoddi sáhtta maiddái mearridit áššáigullevačča álggahit doaimbabiuid mearriduvvon geatnegasvuodaid ollašuhhtimii. Lávdegoddi sáhtta ásašhit addán gildosa dahje mearrádusa beavttálmahttimin áittasáhu.

Dásseárvolága čuovvuma bearráigeahčus lávdegottis lea doaimbaváldi maiddái bargoeallimii gullevaš gažaldagain. Ášši sáhtta ovttavewardásašvuoda- ja dásseárvolávdegotti gieđahallamii doalvut dásseárvolága guoskevaš osiid bokte dásseárvoáittardeaddji dahje bargomárkaniid guovddášorganisašuvdna.

Olggušteami čuovvumušat

Olggušteami čuovvumušat leat gitta das, man lága vuodul olggušandáhpáhus gieđahallo duopmostuolus. Ovttavewardásašvuodálaga čuovvumušaide gullet olggušteami oaffarii máksojuvvon buhtadus, olggušteaddji soahpamušeavttu fámohttin, bargosuodjalanvirgeoapmahačča doaibmarávvaga ja ávžžuhusa addin sihke ovttavewardásašvuoda- ja dásseárvolávdegotti mearridan gielddus- dahje geatnegahttinmearrádus ja daid beavttálmahttimin addojuvvon áittasáhku.

Dábáleamos ránggáštusat olggušteapmái gullelaš vuogitvuodadáhpusain leat rihkuslága vuodul addojuvvon sáhkkoránggáštusat, vaikke eanemusránggáštus olggušteamis lea 6 mánu fánjalis. Olgguštuvvon olmmoš sáhhtá oazžut maddái buhtadusa bargosuodjalanlága vuodul dahje ng. gillánbuhtadusa vahágbuhttenlága vuodul.

Buhtadus

Olggušteami dahje vuostedoaimma čuozáhahkan gártan olbmoss lea ovttavewardásašvuodálaga 23 §:a vuodul riekti oazžut buhtadusa dan virgeoapmahaččas, bargoadis dahje skuvlema ordnejeaddjis dahje gálvuid dahje bálvalusaid fállis, mii lea ovttavewardásaš-

vuodálaga vuostá olgguštan su dahje čujuhan sutnje vuostedoaimmaid.

Buhtadusa mearis ii leat lágas ásašuvvon eanemusmearri. Buhtadus galgá ovttavewardásašvuodálaga 24 §:a mielde leat vuoiggalaš dagu duođalašvuoda ektui. Dagu duođalašvuodta árvvoštallojuvvo vuhtii-váldimiin rihkkumuša šlájá, viidodaga ja bistima. Buhtadus **gáibiduvvo gearretrievtis** ja dat galgá dáhpáhuvvat guovtti jagi siste olggušteami dahje vuostedoaimmaid gildosa vuostásaš meannudeamis. Buhtadusa ohcan ii eastte ohcat buhtadusa vahágbuhtaduslága dahje eará lága vuodul.

Gieldinmearrádus ja áittaasáhku

Ovttavewardásašvuoda- ja dásseárvolávdegoddi sáhhtá ovttavewardásašvuodálaga 20 §:a mielde gieldit, eará go bargosuodjalanvirgeoapmahačča doaibmaváldái gullelaš áššiin, áššái gullelaš joatkimis dahje ođasmahttimis olggušteami dahje vuostedoaimmaid dahje mearridit dán álggahit govttolaš mearreáiggi siste doaibmabijuide ovttavewardásašvuodálagas ásašuvvon geatnegasvuodaid ollašuttimii. Lávdegoddi sáhhtá ásašit iežas addán gildosa dahje mearrádusa beavttálmahttimii áittasáhku

Mo ovtaveardásašvuoda sáhtta ovddidit?

Ovtaveardásašvuodalága mielde virgeoapmahaš, skuvlema ordnejeaddji ja bargoaddi galgá árvvoštallat ja ovddidit ovtaveardásašvuoda iežas doaimmastis. Ovddidangeatnegasvuoda ollašuhdetettiin galgá váldit vuhtii duogáža, agi, lámisvuoda, seksuála beroštumi, oskku ja eará ovtaveardásašvuodalágas gildojuvvon erohallanákkaid. Ovddidandoaimbajuid

dárkkuhussan lea dorrvastit buot olbmuid duodalaš ovtaveardásaš vejolašvuodaid geavahit eará virgeoapmahaččaid bálvalusaid, skuvlet iežas ja ovdánit bargo-karriearas. Dat sáhtta gáibidit doaimbajuid ovtaveardásašvuoda eastagiid jávkadeapmin, vai duodalaš ovtaveardásašvuodta ollašuvašii.

Ovttaveardásašvuoda ovddidangeatnegasvuodat ovttaveardásašvuodalágas

Virgeoapmahaš (5 §)	<i>Virgeoapmahaš galgá árvvoštallat ovttaveardásašvuoda ollašuvvama doaimmastis ja álgit dárbbášlaš doaibmabijuide ovttaveardásašvuoda ollašuvvama ovddideapmin.</i> <i>Virgeoapmahaččas galgá leat plána dárbbášlaš doaibmabijuin ovttaveardásašvuoda ovddideapmin.</i>
Skuvlema ordnejeaddji (6 §)	<i>Skuvlema ordnejeaddji ja dán bajásdoallan oahppolágádusa galgá árvvoštallat ovttaveardásašvuoda ollašuvvama doaimmastis ja álgit dárbbášlaš doaibmabijuide ovttaveardásašvuoda ollašuvvama ovddideapmin.</i>
Bargoaddi (7 §)	<i>Bargoaddis, gean bálvalusas leat jeavddalaččat unnimustá 30 olbmo, galgá leat plána dárbbášlaš doaibmabijuin ovttaveardásašvuoda ovddideapmin.</i>

Ovttaveardásašvuoda árvvoštallan

Ovttaveardásašvuoda ovddideapmi gáibida:

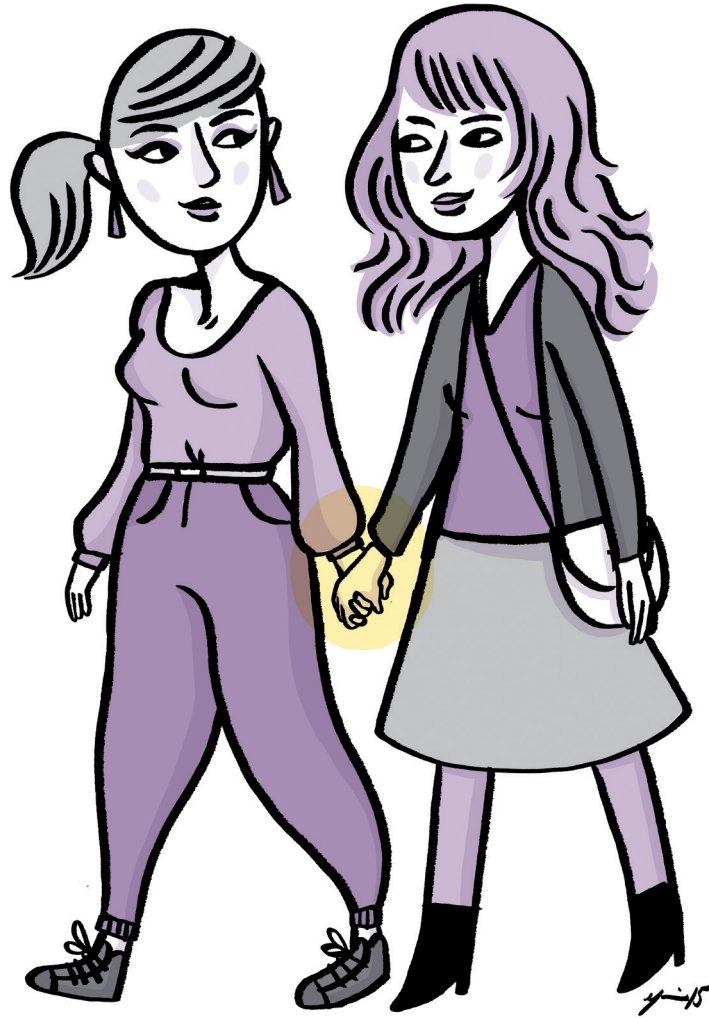
- 1 searaid árvvoštallat iežas doaimma eará álbmotjoavkkuin perspektiivvas
- 2 searaid leat vuorrováikkukhusas eará álbmotjoavkkuiguin
- 3 searat earuhit ovddidančuozáhagaid
- 4 dáidu plánet konkrehtalaš doaibmabijuid, mainna ovttaveardásašvuoda ovddiduvvo

Ovttaveardásašvuoda sáhtá árvvoštallat eará vugiiguin. Rávvagat earálágan vugiin gávdnojit vuoigatvuođaministeriija almmustahtán **ovttaveardásašvuoda árvvoštallama fierbmemateriálas <http://yhdenvertaisuus.finlex.fi/>**.

Ovttaveardásašvuodaoplána

Ovttaveardásašvuodaoplána lea virgeoapmahačča, skuvlema ordnejeaddji dahje bargoaddi dahkan plána daid konkrehtalaš doaibmabijuin, mainna ovttaveardásašvuoda ovddiduvvo doaimmas dahje bargoaddi rollas. Plána sáhtá leat sierra dahje oassi muhtun eará plána (dego dásseárvoplána, oahpahuoplána, bargosuodjalandoaibmaprogramma jna.).

*Ovttaveardásašvuodaoplánema oahpistemiid, rávvagiid ja buriid geavadagaid leat čohkken **yhdenvertaisuus.fi** siidui*

Ovttaveardáasašvuodaplána sisdoalut

Ovttaveardáasašvuodaplána sáhttá sisttisoallat ovdamearkan govvádusa ovttaveardáasašvuoda árvoštallanvugiin ja dan bohtosiin, listtu konkrehta doaibma-

bijuin ovttaveardáasašvuoda ovddideapmin ja dan, mo ja makkár áigetávvaliin plána ollašuhhtima čuvvot, árvoštallet ja dárbbu mielde beaivádit.

ÁRVVOŠTALLANMATRISA

OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐA ÁRVVOŠTALLAN		OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐAPLÁNA		
VVUOGIT <i>Ovdamearkan:</i>	ÁICAMAT		DOAIMABIJUT <i>(govvádus, áigetávval ja ovddasvástádusat)</i>	ČUOVVUN
	Bargoaddi	Doaibma		
Nargoveahkajearahallan				
Árvvoštallančoahkkimat				
Cealkámušjorus				
Strategiijaid čuovvundieđut				
Áššegirjeanalysa				

Lassidieđut

Ovttaveardásašvuodalágas:

FINLEX (<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>)

Ráđđehusa evttohus (HE 19/2014 ja HE 111/2014)

Bargo- ja dásseárvováljagotti smiehtamuš (TyVM 11/2014)

Ovttaveardásašvuoda ovddideamis:

www.yhdenvertaisuus.fi

www.oikeusministerio.fi (Demokratia-, kieli- ja perusoikeusasiat)

Olgušteami oaffara vuoigatvuodadorvvus: www.syrjinta.fi

Olgušteapmái seahkaneapmi bargoeallimis: www.tyosuojelu.fi

Olgušteamis, man vuodđun lea sohabealli: www.tasa-arvo.fi

Olgušteamis suomas: www.yhdenvertaisuus.fi/syrjinnan_seuranta/

Olgušteami vuostásaš kampanjain: yhdenvertaisuus.fi

Diđoštallamat ja brošyra dingomat: yhdenvertaisuus.om@om.fi

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET
